

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. In qua alia argumenta proponuntur pro hac conclusione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

æc. esse intrinsecas perfectiones saltem per compositionem respectu creaturæ: ergo similiter licet relationes prædicamentales creaturæ non sint substantia creaturæ, saltem poterunt esse intrinsecæ respectu illius per compositionem, & minime erunt denominationes extrinsecæ.

SVBSECTIO I.

In qua alia argumenta proponuntur pro hac conclusione.

173 **S**ecundo argumentor: quia denominatio extrinsecæ à forma absoluta non est relativa, sed absoluta, ut patet inductione: nam esse vestitum, esse locatum, esse visum, amatum, & intellectum non sunt relationes, sed absolutæ denominationes à veste, loco, visione, intellectione, & amore; propria enim ratio relationis est esse ad aliud, non vero ab alio affici, vel denominari: quare si relatio non sit aliud, quam denominatio extrinsecæ à termino, erit denominatio extrinsecæ à forma absoluta: quia terminus absoluta entitas est: ergo non relatio sed denominatio extrinsecæ absoluta erit, eo modo quo visum, amatum, & intellectum, &c. ergo evteretur totum prædicamentum relationis.

173 **T**ertio sic argumentor, quia vnum oppositum non potest constitui à suo opposito formaliter; sed pater v.g. est oppositum relative respectu filij geniti, in quantum pater illius: ergo in quantum pater non constituitur à filio. Maior est certissima, ut facta numeratione per omnia opposita patebit. Minor longius probabitur quasi sequenti contra Patrem Hurt. ratione secunda: consequentia est clara. Tunc sic: si ratio patris in Petro v.g. esset denominatio extrinsecæ, oppositum relativum constitueretur ab alio opposito formaliter extrinsecæ; sed vnum oppositum non potest constitui ab alio, neque intrinsecæ, neque extrinsecæ: ergo pater non potest constitui à filio in esse patris.

174 **Q**uarto, quia v.g. esse patrem non est tantum habere filium à se genitum, sed potius est intrinsecæ esse cum à quo filius est genitus: sicut v.g. esse album simile alteri non est solum habere aliud tale, quale ipsum, sed est ipsum intrinsecæ esse tale, quale aliud: nam habere aliud tale quale ipsum, est habere aliud sibi simile, non vero est ipsum esse alteri simile; licet enim ista in re coincident, tamen non eadem ratione significantur, & differunt ratione: ergo ad relationem constituendam, non satis est habere terminum sed requiritur intrinsecæ habitudo rei relatæ ad terminum.

175 **V**igetur: quia cum similitudo confurgat ex coexistentia utriusque albedinis, ut fatentur omnes, negati non potest, quod relatio, quæ est in hac albedine, qua assimilatur alteri formaliter, sit saltem partialiter intrinsecæ, sit vel non sit etiam partialiter extrinsecæ: nam eo ipso, quod consistit in participatione eiusdem naturæ, in utroque extremo existens, licet natura, quæ est in termino, sit extrinsecæ, nihilominus natura, quæ est in fundamento intrinsecæ debet esse, quod sufficit ad hoc, ut relatio non sit pure denominatio extrinsecæ, aliàs destrueretur omnis relatio: quia cum denominatio extrinsecæ in re nihil aliud sit, quam forma denominans, relatio nihil aliud esset, quam

alterum extremum, sive terminus absolutus, atque adeo relatio qua aliquid refertur ad aliud in distincto subiecto esset ab eo, quod refertur, nempe in termino. Tum etiam, quia extrinsecæ denominatio potius est quædam applicatio extrinsecæ formæ ad rem denominatam, quam ipsius subiecti habitudo, seu ordo ad terminum extrinsecum.

176 **Q**uinto sic argumentor: quia omnis forma denominans extrinsecæ, supponitur ad esse, & tum formalem extrinsecum illius, sicut visio ad visum, intellectio ad intellectum: sed terminus quatenus terminus non præsupponitur ad relationem paternitatis, v.g. sed potius subsequitur quatenus actu terminus: ergo terminus quatenus actu: licet terminat, vel actu est terminus non potest constituere relationem paternitatis in esse talis. Minor in qua est difficultas, sic demonstratur. Terminus quatenus actu terminus extrinsecæ denominationis est sumpta formaliter à tendentia paternitatis in genitum: ergo est effectus formalis extrinsecus talis tendentiæ, in tantum enim dicitur genitum terminare actu relationem paternitatis ad ipsum extrinsecæ tendit relatio paternitatis ad ipsum; sed effectus formalis non antecedit formam, sed potius subsequitur ad illam; quia omnis effectus subsequitur ad causam, ex eo quod sit posterior natura sua causa: ergo terminus actu terminus, qui est effectus formalis extrinsecus respectu relationis paternitatis non antecedit, sed subsequitur ad illam.

177 **D**eclaratur: quia in termino genito v.g. duplex solum ratio datur, alia ratio geniti, alia ratio actu terminantis relationem paternitatis: ratio geniti ex vi generationis non denominat patrem, sed generantem: nam generans est ille, qui generavit filium, ac proinde extrinsecæ denominabitur à generatione existente in genito: ergo hæc non denominat patrem: ergo ratio actu terminantis est, quæ denominat patrem; sed hæc denominatur à patre extrinsecæ tendente in ipsum genitum: ergo iterum non potest denominare extrinsecæ patrem: alias de primo ad ultimum idem à se denominaretur: nam si terminus denominat patrem, & pater denominat terminum; ergo pater non à termino, sed à propria intrinsecæ entitate denominatur quatenus refertur, & tendit ad terminum: ergo paternitas non est denominatio à termino sed intrinsecæ formalitas in fundamento: illa prima consequentia patet, quia ad vnam formam extrinsecam sufficit vna denominatio extrinsecæ, & non oriuntur plures denominationes priores, & posteriores, quasi diversæ rationis; sed genitum ex vi generationis est vna forma extrinsecæ respectu generantis: ergo tantum denominat generans: ergo non denominat patrem; quia denominatio paternitatis, & denominatio generantis sunt denominationes priores, & posteriores, & diversæ rationis, ac proinde distinctæ inter se: ergo ambæ non oriuntur à generatione existente in filio: ergo alia forma est à qua oritur denominatio patris.

178 **I**tem, quia quando est forma extrinsecæ applicata respectu subiecti apti, simul natura refulcat in eo omnis denominatio, quæ proficitur à tali forma extrinsecæ applicata: sed generatio, quæ est in filio, est forma applicata extrinsecæ generanti: ergo in illo priori tribuit omnem denominationem, quam potest; sed in illo priori nondum est denominatio paternitatis: ergo denominatio

nominatio paternitatis non est à generatione existente in filio: sed ab alia forma posteriori natura ipsa generatione. Minor sic probatur, quia in priori natura, in quo est ratio fundandi relationem, nondum est denominatio relationis; sed in alio posteriori, quia posito termino generato, & in priori natura productore resultat relatio paternitatis: ergo denominatio relationis paternitatis non est in illo priori, &c.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

179 **A**d argumenta primæ sententiæ, & ad primum desumptum ex verbis Damasceni respondetur, verba sancti Doctoris nullo modo esse contra nos: sed potius pro nobis, nam Sanctus Doctor solum ait, ea quæ relativa sunt, si separantur à termino, non ad prædicamentum relationis pertinere; sed ad aliud prædicamentum absolutum, quia propterea non dicuntur relationem, siquidem ex vi destructionis termini, omnis relatio existens in illis destruitur, ac proinde ea, quæ relativa erant ex vi relationis non sunt relativa: sed absoluta post separationem à termino, & sic ad varia prædicamenta absoluta reducuntur: hæc autem omnia maxime pro nobis sunt, & probant manifeste distinctionem ex natura rei relationis à fundamento: nam si fundamentum quod cum relatione relativum dicitur, non distingueretur à relatione, nunquam posset esse sine relatione, nec posset separatim esse ab illa; atqui D. Damascenus asserit, fundamentum quod modo est relativum à termino separatim non esse relativum: ergo iudicat fundamentum posse separari à relatione destructo termino, ac proinde debet iudicare distingui à parte rei relationem à fundamento.

180 **V**rgent hoc intentum illa verba; quippe prius aliquid sine habitudine, ac relatione esse necesse est: ac tunc vel deinceps habitudinem in ipso considerare; ac si diceret Damascenus, res prius esse constitutas in suo absoluto, quam habeant relationem, & postea posito termino habere illam, quia relatio prædicamentalis non est de primario conceptu rei; sed de secundario conceptu illius, ac proinde accedit iam constitutæ in suo esse, ratione cuius talis relatio accidens à parte rei est, & distinguitur à parte rei ab ipsa entitate absoluta: quod sic confirmo: quia idem non potest esse sine se ipso, alias idem non esset idem ipsum; sed ait D. Damascenus, quippe prius aliquid sine habitudine, ac relatione esse necesse est, ac deinceps habitudinem in ipso, &c. ergo habitudo, & relatio non sunt idem ac fundamentum absolutum; sed potius distinguuntur à parte rei ab ipso fundamento.

181 **D**eclaratur, quia nulla res potest esse sub contradictorio illius prædicati, quod identificatur cum ipsa, v. g. homo non potest esse sub non animali quod est contradictorium animalis, quia identificatur homo cum animali. Vnde si aliqua entitas est sub contradictorio alicuius formalitatis positivæ, evidenter sequitur, talem formalitatem positivam distingui à parte rei ab illa entitate, quæ est sub contradictorio illius formalitatis: ideo enim evidenter colligimus, materiam primam distingui ab anima rationali cui

R. P. Alph. de Penafiel Theol. Schol. Tom. I.

vnitur, quia materia prima potest esse sub contradictorio anima rationalis; sed ex verbis D. Damasceni patet, fundamentum relationis esse sub contradictorio relationis: ergo distinguitur à relatione fundamentum. Minor est evidens, quia D. Damascenus ait, fundamentum prius esse sine habitudine; sed esse sine habitudine est esse sub contradictorio habitudinis: sicut materiam primam esse sine anima rationali est esse sub contradictorio anima rationalis: ergo secundum D. Damascenum fundamentum est sub contradictorio habitudinis, seu relationis.

SVBSECTIO I.

In qua Divi Thomæ verbis respondetur.

Ad locum D. Thomæ respondeo, verum esse, quod relatio non sit alia res à fundamento, quod nos etiam ingenue fatemur, dum dicimus, relationem non distingui à fundamento realiter, ut vnam rem ab alia; sicut, v. g. albedo distinguitur à nigredine, vel à quantitate, & in hoc sensu loquitur D. Thomas, non tamen ideo negavit, relationem esse modum distinctum ex natura rei à fundamento: vnde nos dicimus, relationem esse aliam formalitatem modalem distinctam ex natura rei à fundamento, in quo dissentimus à sententia Thomæ de Argent. Hervei, & aliorum Thomistarum, P. Suarez.

Negamus tamen, relationem esse aliam rem realiter distinctam à fundamento contra Capræolum in 1. dist. 30. quæst. 1. Caietanum, 1. p. quæst. 28. art. 2. Ferraram 4. contra Gen. cap. 14. quia in his omnibus gravissime controversitur à Doctoribus de rebus; D. autem Thomas utramque partem nostræ veritatis docuit, primam de distinctione modali locis pro nobis citatis 1. p. quæst. 28. art. 2. & 9. de potentia, art. 2. & 4. contra Gen. cap. 14. secundam autem partem scilicet: quod non distinguitur realiter relatio à suo fundamento, ut vna res ab alia, docet Angelicus Doctor verbis citatis ab adversariis, in quibus aperte docet, non esse intelligendum quod similitudo sit alia res ab ipsa albedine: sed solum est ipsa albedo, ut se habet ad albedinem Platonis, hoc est ut modificata, relata, & ordinata per habitudinem ad albedinem Platonis: ergo D. Thomas potius pro nobis, quam contra nos est.

Ad rationem Divi Thomæ de mutatione ref. 183 respondeo illa nostram sententiam confirmari Angelicum Doctorem, addereque vires supra positæ responsioni, quia D. Thomas ibi loquitur non de mutatione successiva, quæ motus per se dicitur, propterea distinguitur à mutatione instantanea, ut aliqui interpretes respondent: sed de mutatione per se intenta primario, propterea condistinguitur à mutatione resultantiæ, & emanationis, & per accidens ac secundario intenta à natura, ut solet dici, esse resultantiam figuræ, & ab omnibus, conceditur esse resultantiam relationis: quia relatio non intenditur per se à natura, sed solum quod intendit per se primario, natura est utrunque extremam, ex quorum positione quasi per accidens, & secundario resultat relatio, sicut, v. g. dum artifex scindit lignum, actio eius per se primario tendit ad motum localem, per quem applicatur instrumenta ligno, & postea resultat

T r r r